

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
 Bulev. Regina Maria Nr. 18. Tipografia „Aradul”
 498

INSERTII
 se primesc dupa tariful la Administratia ziarului si la toate agentile de publicitate.

Abonamente:
 Pe un an . 750 Lei
 Pe 1/2 an . 390 Lei
 Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NATIONAL
 Apare zilnic la orele 5 dimineata

3 Lei ex.

„Săptămâna românească” la Geneva

Arad, 23 Sept.

Presă elvețiană, în articolele și dările de seamă despre lucrările Ligei Naționale, arată că ultima săptămână poate fi, pe drept cuvânt, numită săptămâna românească. Ziarele se ocupă de discursurile pronunțate acolo de către dl I. G. Duca, ministrul nostru de externe, de către dl Petrescu-Comnen, Mircea Djurava și dra Elena Văcărescu și în sfârșit se ocupă pe larg de admirabila expoziție de artă religioasă și populară românească, ce s'a deschis în Muzeul Rath din Geneva, sub auspiciile Fundației Culturale „Principele Carol” și sub îngrijirea unui buș și statornic prieten al României: savantul Eugene Pittard și a dlor Drăghiceanu și Tzigara-Samurcaș.

Această minunată expoziție românească este salutăată cu cel mai cald entuziasm de presa elvețiană. În articole pline de elogii, ziarele elvețiene se ocupă de comorile noastre de artă.

Succesul acesta desăvârșit este datorit, în primul rând, grijei pe care o poartă Alteța Sa Regală Principele Carol bunului nostru nume în străinătate. La această inițiativă princiară s'a adăugat munca și patriotismul activ al ministrului nostru plenipotențiar dl Petrescu-Comnen, care continuă în Elveția o propagandă românească începută acolo în zilele grele ale războiului nostru de întregire.

Această muncă a fost încoronată cu un succes desăvârșit. Reprezentanții cei mai iluștri din 36 de state reprezentate la Liga Națională, au cercetat această expoziție românească și au văzut sufletul românesc în operele de artă înfățișate acolo.

Această expoziție românească a fost cel mai strălucit răspuns ce s'a putea da, cu acest prilej, constantei campanii anti-românești dusă de dușmanii noștri, în străinătate.

E un început bun, care trebuie încetăținit în strădaniile noastre de propagandă culturală. Nici un prilej nu trebuie scăpat fără să facem cunoscute străinilor comorile noastre sufletești.

Vecinii noștri ne oferă exemple nenumărate.

Cehoslovacii, Ungurii, Bulgarii, Jugoslavii, Poinezii și Rușii sunt meșteri în această privință.

Succesul dela Geneva, de bunăsimă, va îndemna pe conducătorii Fundației Culturale „Principele Carol” să intensifice propaganda românească în străinătate.

S'ar putea organiza astfel de expoziții în aproape toate capitalele europene. La Londra, de-o pildă, sau la Roma, arta românească ar fi, desigur admirabil primită. De-ase-menea s'ar putea face drum muzicii românești în centrele apusene.

Traducerile din românește ar trebui să iatze, la fel, în vastul program al acestei Fundații Culturale, care are în frunte pe viitorul Rege al României-întregite.

În acest chip s'ar putea face o rodnică propagandă românească peste hotare, propagandă care ar anihila efectele produse de războiul de bărfeli dus, de ani și ani, împotriva țării noastre.

Vizita familiei regale la expoziția din Timișoara

MM. LL. Regele și Regina și AA. LL. Regate Principele Carol și Principesa Elena Moștenitorii Tronului, însoțiți de dl A. Constantinescu, ministrul agriculturii și domeniilor, și dl G. Cipăianu, subsecretar de Stat, vor pleca în ziua de 3 Octombrie la Timișoara, spre a asista la deschiderea expoziției zootehnice a Banatului.

Familia Regală va fi primită la Timișoara de dl dr G. Ionescu Brătia, director general al serviciului zootehnic și de comitetul expoziției, în frunte cu șeful autorităților locale.

Solemnitatea deschiderii oficiale e expoziției va avea loc în ziua de Duminică 4 Octombrie.

Cu organizarea acestei expozițiuni, la care vor participa județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș-Torontal, au fost însăruinați dnl dr G. Manolescu, inspector general zootehnic, dr Turturea, inspector regional zootehnic al Banatului, dr Georghievici, primarul orașului Timișoara și membrii comitetului local de organizare.

Familia Regală, după ce va vizita întreaga expoziție, care va fi una din cele mai importante manifestări economice naționale a Banatului, va părăsi seara Timișoara, reîntorcându-se la Sinaia.

Naționalism și naționalism

NOTE

Arad, 23 Sept.

Apare la Paris „La Revue Juive” în al cărui comitet de conducere se află Freud, Einstein, Georges Brandes, Charles Gide — la care colaborează Ștefan Zweig, Pierre Hamp, Barbusse etc.

E o revistă în care colaboratorii țin să arate că sunt și se simt înainte de toate evrei, și pe urmă germani, francezi, danezi, englezi, austriaci. Cum foarte just remarcă „Vieța românească”, e o afirmare mândră a spiritului specific evreiesc, firească atâta vreme cât evreii n'au renunțat a fi un popor. Dar e o mișcare națională. Exact în limita în care există o mișcare națională franceză, germană, italiană, românească. Directorul revistei, Albert Cohen, vorbește de o unitate israelită, de supunerea spiritului evreiesc la legile infailibile ale rasei, de elanurile și sensibilitatea moștenită din strămoși — și cere o artă de temperament evreiesc, pusă în slujba idealurilor evreiești.

„Sperăm însă că acești oameni serioși, acești filozofi, acești oameni înțeleghători, ar permite și altor popoare — și chiar unui biet popor atât de înapoiat și oriental ca cel român — să-și aibă spiritul lui național și să caute și el să-și fortifice acest spirit — să-și desăvârșască și el opera lui spirituală, cum dorește d. Albert Cohen pentru poporul său. Și poate românii, care traiesc într-o singură țară, legați de pământ și vorbesc și scriu în limba lor — și nu unii francezește, alții nemțește, alții englezește — au și mai multe motive să-și afirmе spiritul lor specific — deși nu sunt sara pământului, cum zice în acest număr din La Revue Juive, d. Victor Basch”, — scrie revista „Vieța Românească. Dar lucrurile nu se mărginesc aci. Precum ei predică solidaritatea pe toate treburile, chiar și cel economic de ce românii au le- ar fi permis să facă la fel?”

A. S. R. Principele Carol în Cehoslovacia

Praga, 21 (Rador). — A. S. Regală Principele Carol, a dejunat ieri la Șeful Statului Major, Mithelhauser. În decursul după amiază A. S. R. Principele a asistat la aerodromul din Praga Kbejy la încercările de viteză, organizate de aeroclubul cehoslovac pentru premiul dat de președintele republicii. Câștigătorul a desăvârșit viteza de 300 km. la ora cu un avion ce avea un motor, Hispano-Suiza „300” cai putere.

Astăzi dimineață, A. S. R. Principele Carol a asistat, în calitate de prim-delegat al României, la deschiderea solemnă a conferinței la care au luat parte 24 state. Delegații României sunt: General H. Țeșcu, colonel Teodorescu, maior Scarlat.

Ministrul lucrărilor publice Srba a salutat în numele guvernului cehoslovac pe delegați și a subliniat rolul civilizator al Federațiunii internaționale a aviației, care lucrează pentru reglementarea internațională a problemelor aeronautice.

A. S. R. Principele Carol a părăsit Praga, călătorind cu automobilul spre Viena unde își va continua voiajul spre Roma.

Lucrările comisiei mixte româno-ruse

SOROCA. — În orașul Iampoli de pe Nistru, au avut loc decurând noui tratative ale comisiei mixte româno ruse.

Comisiunea românească era compusă din dnl: maior Pop, comandantul batalionului

de grăniceri, locotenent Ionescu și șeful brigăzii de siguranță, iar din partea Sovietelor a avut loc șeful batalionului de pază a Nistrului, însoțit de un secretar și un translator.

Tratatивele au ținut o singură zi. Neajungându-se la nici o înțelegere delegațiile s'au despărțit, urmând ca delegația rusă să aducă la cunoștința delegației centrale sovietice modul în care au decurs discuțiile.

Seara, delegația română a trecut Nistru cu barca și s'a înapoiat în Soroca.

Expozițiunea românească dela Geneva

Vineri 18 c. s'a deschis la Geneva, la muzeul Rath, expozițiunea de artă religioasă și populară română, care a fost, la Paris, timp de câteva luni, obiectul celei mai vii admirațiuni din partea streinilor, veniți de pretutindeni.

Această expoziție se datorește inițiativei și stăruinței continue a A. S. R. Principele Carol care a adus, cu acest prilej încă un mare serviciu țării, înfăptuit acolo, unde s'au adunat atâtea iluștri oaspeți, manifestările unei arte neîncetată reînnoită, veșnic vie, arta religioasă și populară a noastră, expresiunea simțimentelor nobile care anima poporul latin dela gurile Dunării.

Și la Geneva ca și la Paris, succesul moral a fost mare. Un element nou s'a strecurat și a prins consistență în judecata streinilor care au vizitat expozițiunea: Manifestările artistice ale unui popor fac parte din însuși esența lui și poporul care știe să le exprime își pregătește singur căile viitorului.

Pentru unii, care nu ne cunoșteau, expozițiunea a fost o revelațiune. Ei au văzut că poporul dela Dunăre este deopotrivă unii comori pe care vicisitudinile istoriei nu a putut-o înașuși. Acest avânt spre frumos, acest cult al artei, dealungul vrăjmașiei vremurilor, ne ridică și ne onorează.

Nu mai după ce cineva a văzut minunile de artă expuse la muzeul Rath, va putea înțelege mai bine, cât de frumoasă apare imaginea estetică a poporului românesc. Atunci va vedea căta nevoie de a inventa are acest popor. Ori cine va simți continuitatea acestui sentiment de dragoste, de respect pentru tradiții, aplicată la crearea de forme, și de culori frumoase.

Geneva și oaspeții ei pot adresa toate mulțumirile lor autorilor acestei expozițiuni pentru sărbătoarea artistică ce le-a fost oferită.

În special A. S. R. Principele Carol principelui inițiator al acestei expozițiuni mărețe, a găsit aici, expresiunea unei vii și sincere recunoștințe.

A. S. R. a găsit la dl Comnen, ministrul României la Berna și la cei doi organizatori ai expozițiunei, dnl Drăghiceanu și

Tzigara Samurcaș, auxiliari competenți și devotați.

Acest succes moral obținut la Paris și Berna ne îndreptățește să ne exprimăm dorința ca această expozițiune să fie strămutată și la București.

Expozițiunea s'a inaugurat în prezența unei mari afleuente de lum, printre care mulți reprezentanți, ai diferitelor state la Liga Națională.

Dl I. G. Duca ministrul de externe, a ținut, cu această ocaziune, următoarea cuvântare:

„În să exprim recunoștința noastră pentru binevoitorul concurs care ne-a fost dat și grație căruia putem să inaugurăm astăzi la Geneva, această modestă expoziție românească.

Bine înțeles, prima mea datorie este de a mulțumi dlui președinte al Confederației elvețiene pentru marea cinste ce ne-a făcut, primind prezența de onoare a acestei expozițiuni. Văd aici o nouă mărturisire a relațiunilor prietenești cari unesc ambele noastre țări.

În sfârșit, sunt fericit că pot să spun tuturor membrilor Comitetului de patronaj și Consiliului administrativ fără sprijinul cărora inițiativa laută de Fundațiunea A. S. R. Principei moștenitor al României, n'ar fi putut fi pusă în realizare.

În sfârșit, sunt fericit că pot să spun tuturor membrilor Comitetului de patronaj și de organizare, căt suntem de recunoscători pentru tot ce au făcut spre a asigura succesul expoziției noastre.

Trbuie să menționez în chip deosebit, numele dlui Pittard, noi știm de multă vreme cum în toate ocaziunile dale a fost un călduros și credincios prieten al României. Devotațiunea cu care a lucrat la organizarea acestei expozițiuni este pentru noi, o nouă mărturisire a sentimentelor sale. Să fie convins că, nu' vom uita niciodată.

Doamnelor și domnilor, multiplicitatea acestor mulțumiri va arată mai bine decât cuvintele mele, simpatia cu care s'a ținut să se salute în Elveția, o inițiativă artistică românească.

Suntem mișcați de această simpatie, dar nu știm dacă o merităm, căci toate lucrurile

FOILETON

Câțiva pictori Români

În „Journal de Geneve” a apărut sub acest titlu un interesant articol înscris de Noelle Roger o iluștră scriitoare, soția bunului prieten al României, d. Pittard. Îl dăm în românește pentru a se vedea nu numai observațiile juste ce le face autoarea articolului cu privire la pictura noastră, dar și sensul inteligent în care trebuie și poate să se facă propagandă românească în străinătate. Mai ales la Geneva noi avem marile noroc de a avea, în persoana dlui Ed. Chapuisat, directorul lui „Journal de Geneve” un binevoitor prieten pe care putem conta mult. Datorită interesului ce l poartă și simpatiei pe care o arată țării noastre se înfățișează cele mai adeseori bune cuvinte pentru noi în coloanele ziarului d-sale și ni se înlesnește posibilitatea informării obiective asupra lucrurilor din România.

De aceia și înțelegem articole ca acestea pe care ne facem o plăcere a-l reda aici.

La muzeul Simu, în București, pe când priveam pânze vechi de Grigorescu, un prieten român spuse:

— Ce păcat că n'a rămas la această primă manieră manieră franceză! Ar fi fost un excelent pictor francez!

Întădever, un excelent pictor al școlii

din Barbizon: acești copaci grupați sub un cer fin, acest apus de soare pe care-l reliefează massel obscure de frunze, această știință a verdeții aramii și aceasta măsură, acest simț al armoniei... nu pot să nu te facă să te gândești la pânzele lui Corot.

Dar Grigorescu nu și-a îndeplinit mai bine rostul său fiind creatorul artei românești?

El a găsit drumul Damascului în ziua când a simțit cuceritoarea frumusețe a oizi-zonurilor țării sale. Și deveni pictorul luminei, a imensității câmpiilor, a munci câmpului făcută cu boi mari, albi, cu coarnele ascuțite. El a evocat praful care se ridică în nori ușori, diluează razele soarelui și învâluiește siluetele cu brumă aurie. Revelând măreția și poezia peisajului românesc, el a revelat ceva din sufletul românesc.

Sufletul românesc, cum l'a iubit, cum l'a simțit clocotind în el! Acest ciobănaș în zdroneș, ce apare în atmosfera luminoasă cu oile la păscut în spatele său, cât trebuie să-l fi simțit legat de dânel, prin mi de fire obscure și profunde, marele artist pictându-l după natură! Legat deasemenea de țărmlu care conduce plugul ca și de cea mai mică bucățică a acestui pământ

și a acestor câmpii... El, bătrân ilustru, care spunea puțin timp înainte de a muri:

— Aș vrea să trăiesc într-o căruță... ca țigani... și să merg... să merg mereu... ca să nu pierd nimic din această frumusețe!

Înainte de Grigorescu, Teodor Aman pictase țărani în costum românesc, într-un stil romantic opriindu-se îndelung la broderii și margele. El înfățișă în vaste compoziții epice, ce se pot admira la muzeul Aman, evenimintele istoriei țării sale. Dar această pictură, puțin cam convențională, n'avea românească decât subiectele tratate. Pe când Grigorescu a făcut cunoscut unul din caracterele esențiale ale frumuseții românești, de care nimeni nu se ocupase înainte de el. Se poate spune totuși că el a făcut școala? Acest pictor al lumini, al atmosferii este urmat de artiștii români?

Poate de Ștefan Luchian, care muri la puțină ani după Grigorescu. Ștefan Luchian stătu în Franța și frecventă atelierul Lillian; dar a fost elevul lui Grigorescu și suferi influența lui când pictă caii săi în galop pe câmpie și țărani săi la drum, întorcându-se dela o sărbătoare. Culoarea sa e mai puternică. El caută să evocă mai puțin atmosfera decât să stabilească forme precise.

Străbatând saloniul din București și diferitele expozițiuni constatăm că pictorii de azi își caută drumul într-o cu totul altă direcție.

Influența cosmopolită și mai ales influența franceză predomină la pictorii recunoscuți. Ca să nu cităm decât pe cei mai cunoscuți, un Veron, un Steriade care pictură excelentă și strălucitoare, așa cum se poate admira în saloanele capitalelor, cu ceva exotism în alegerea subiectelor.

Mai ales Ștefan Popescu reprezintă noile tendințe, cu culoarea sa sobră, solidaritatea planurilor și acea melancolie discretă care face impresionantă și cea mai mică din bucațile sale: un crochiu dobrogean, un fin peisagiu câmpenesc, săracioase case fără-nești upite de pământ, și acești trunchi groși, acest frunziș des încadrând o bisericuță îndepărtată aibe de tot în lumină.

Printre tinerii pictori români este un grup care oferă aceleași caractere de soliditate și de legătură cu pământul natal.

Aceștia au scăpat de cubism sau au fugit de el. Numai câteva femei pictori întârzie încă în el. Ei pictează de preferință pământul românesc și-l evocă cu un fel de reculegere. Au sentimentul volumului, gustul robustității, ceva cauz greoiu în aplicarea prea viguroasă a culorii. Coloritul lor, căutând prea mult sobrietatea, este adesea șters. Ei manifestă acest caracter aspru și melancolic care este și al țaranului român, și prin aceasta, acești tineri artiști scapa din ghiara dogmelor modernismului occidental și știu să rămână ei înșiși.

Coliie oltenesti, păduri bucovinene, liniștite râuri pierdute printre prundișuri,

cotiturile cenușii ale Dunării, cu vapoare întunecate pe primul plan, case muntenești și moldovenești, joase, cu acoperișuri de stuf, și care par pierdute într-o țară prea vastă... Totdeauna această manieră sobră, voluntară, puțin tristă, latăne departe de pânzele clare ale lui Grigorescu, unde praful inconjura cu un fel de văl siluetele întrezărite ca în vis, aceste pânze unde apa, cerul însuși pământul n'aveau altă misiune decât de a reflecta lumina, de a o dibui, de a o înzeci... Totuși, acești tineri pictori, în ciuda viziunii lor așa de deosebite, au această coman cu maestrul: ei trăiesc aproape de pământul lor și se așteaptă să exprime caracterul lui.

O altă tendință, mai idealistă, caută mai mult liniile, arhitectura și deasemenea simbolul. În deosebitele opere care o reprezintă la salon se observă gustul compoziției frumoase, al construcției impecabile, o pictură puțin cam plată, fără vibrații și de asemenea un simț asușit al umanității.

Acest caracter de fraternitate umană este foarte clar la tinerii pictori români de azi. Prin aceasta încă prin această orientare profundă a sensibilității lor, ei se leagă de Grigorescu, poate fără voia lor. Aceste țărane îndolite de asupra pământului ude spață pânza, evocate cu o manieră sigură și largă, prinse în atitudinile lor, cu toată puterea lor răbdătoare, acest negustor de pește așa de adevărat, fără realism inutil... Pare că o distincție năvă salvează pe acești tineri artiști de vulgaritățile realismului.

Școala de Contabilitate și Educație Cooperatistă Lugoj, Strada Bocșa No. 1.

PROSPECT.

In Lugoj funcționează Școala de Contabilitate și Educație Cooperatistă, înființată de Direcțiunea Generală a Centralei Bancilor Populare...

(morcovi pătrunjel, etc.) și 4 kg. săpun de rufe. Celor din regiuni îndepărtate ei se admite să achite taxa numai în bani.

Costul întreținerii fie în alimente ori bani, se achită întotdeauna înainte pe trei luni.

Totodată elevii vor aduce și următoarele pentru folosința lor: o plapomă, perină și albături pentru pat, 4 (patru) rânduri de schimburi, o lădiță cu încuioare pentru păstrat lenjerile, înbrăcămintea, cărțile și rechizitele trebucioase.

Cererile de înscriere, semnate de părintele candidatului, (când este minor și de candidat când este major), se vor înainta Școlii de Contabilitate și Educație Cooperatistă în Lugoj, cel mai târziu până la 26 Septembrie a. c.

Pe lângă cerere se vor alătura și următoarele acte:

- 1. Actul de naștere. 2. Certificatul de studii ce are. 3. Un certificat din partea primăriei, că are purtare bună. 4. Actul de vaccinare și eventual o recomandare dela o bancă populară sau cooperativă.

Direcțiunea școlii a fixat data tinerii examenului de admitere la 26 Septembrie a. c. și constă: o lucrare scrisă la limba română din care să se vadă că elevul cunoaște și aplică regulile ortografice, modul cum scrie (caligrafia); o lucrare scrisă la matematică (o problemă de greutatea celor ce se fac în școala primară); un examen oral din citire și aritmetică. (1800)

DIRECȚIUNEA.

Cel mai eficient izvor de aprovizionare cu postăverii englezești veritabile. Tot felul de căptușeli, cele de trebuință pentru croitorii în magazia mare permanentă.

BRITISH IMPORT Arad, casa Neuman, Bulev. Regina Maria 9.

Manometri și tot felul de aparate pt. măsurare pregătește și primește reparații mecanice Găspăr Arad, Str. Horia (f. Széchenyi u.) Nr. 1.

Arhitect diplomat T. CIOBAN construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații.

Inserții se primesc la Administrația Ziarului

Inainte de a cumpăra încălțăminte, vizitezi prăvălia lui JUSTIN OLARIU și Comp.

Au sosit la prăvălia de modă, alui Ludovic Goldstein Arad, Strada Brătianu (Palatul Minor) toate mărfurile de toamnă și iarnă, postavuri, fleane, pânzături un bogat asortiment.

Publicațiune. Membrii comunei promontoriale CUVIN, se invită la

adunarea generală ordinară de toamnă, ce se va ține în ziua de 3 Octombrie a. c. la orele 5 d. m. la casa comunală din Cuvin.

Ordinea de zi: 1. Cenzurarea și aprobarea socoțiilor din anul trecut.

- 2. Preliminarul bugetar și planul de lucrare pentru anul 1926 3. Fixarea timpului storsului general. 4. Intregirea comitetului promontorial. (1803) 5. Eventuale propuneri. Cuvin, la 31 August 1925

EUGEN GESTEȘI, notar. DR. SEVER ISPRĂVNIC, președinte.

Nr. G. 8310/1925.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad No. de mai sus, dulap de ghiță, masă de biliard, butoaie și alte obiecte prețuite în suma de Lei 11.450, cuprinse în favorul firmei Müller și Maurer...

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

ce le vedeți expuse aici nu sunt decât produsele civilizației unui popor care n'a putut să dea toată măsura talentelor și a posibilităților sale.

In aceste săli, nu veți vedea deci, decât manifestările artistice ale unei Români oprite în avântul ei prin vicisitudinile istoriei, dar veți putea înțelege de aici toată partea de contribuție ce poporul nostru poate să aducă în viitor civilizației universale.

Permiteți mi să adaug că, am ținut ca această expoziție să aibă loc la Geneva nu numai pentruca, orașul d'voastră a fost în toate timpurile leagănul libertăților și pentruca, ea dă astăzi ospitalitatea Societății Națiunilor ale cărei întregi aspirațiuni le împărtășim, ci și pentruca astfel, să dăm Confederațiunii elvetece o nouă dovadă a sentimentelor de prietenie ce avem pentru ea și a profunde admirații ce ne inspiră marele sale virtuți civice și incomparabilele sale instituții democratice.

Convenția de cale ferată dintre România și Jugoslavia

Comisiunea mixtă româno-sârbă întrunită la Timișoara, a încheiat și isărit convenția referitoare la reluarea legăturilor de cale ferată între Crușeni și Tomniș, fost Madoș și între Tomniș și Uincevo, fost Pardani, cu transit prin Româna, pe un parcurs de 5 km. și jumătate.

Delegația sârbă a plecat sora București și Sinaia, de unde va pleca la Seghediu, ieșind din țară pe la Curtici, pentru a lua contact cu delegația maghiară în vederea relății circulației feroviare între Ungaria și Jugoslavia.

Se va face legătura liniei Seghediu, Chișinda Mare, Jimbolia.

Spre un acord comercial între Polonia și Germania

Varșovia 22. — In cercurile politice bine informate se subliniază schimbarea intervenită în atitudinea guvernului german față de negocierile comerciale polono-germane.

Germania cere acum dreptul de reședință în Polonia pentru toți optanții, menținând însă expulzarea optanților poloni din Germania. În afară de această chestiune, cererile politice polone speră că negocierile actuale se vor încheia favorabil.

Cehoslovacia și chestia minorităților

PRAGA, 21. — Ziarul „Prager Presse“ consacră azi un articol la loc de frunte propunerii formulate de contele Apponyi, în adunarea generală a Ligii Națiunilor, și privitor la modificarea procedurii în materie de reclamațiuni minoritare.

Ziarul arată că propunerea d-lui Apponyi era cu atât mai puțin admisibilă, cu cât chiar și dispozițiunile în vigoare asupra procedurii față de reclamații de ale minorităților merg mai departe decât se prevede chiar în tratatul pentru protejarea minorităților.

România, Sovietele și Pacea Europeană

— Articolul unui publicist italian. —

In ultimul său număr revista italiană „La Vita Italiana“, sub semnătura dlui Auréliu Palmieri publică următorul interesant articol:

Sunt State care în realitate servesc de ziduri de apărare altor state de ex. Belgia pentru Franța. Marea zid de apărare pentru civilizațiunea europeană înainte de război era Rusia. Funcțiunea sa socială era de a ridica o barieră de pietriși omenești contra acelor invaziuni asiatice, cari în repetate rânduri au secerat rasa albă în Europa.

Măturările civilizațiunii europene s'au mutat de la locul lor. Oficial ce istoric este aparținerea mai înaintea Rusiei, a trecut la Polonia și la România, cele două sentințele ale civilizațiunii creștine la cele două unghiuri la Europei.

Cât pentru România, uneltirele Rusiei sovietice sunt militare și diplomatice. Tot mai mult drept al Nistrului dela Jimpol și până la Marea Neagră, la gurile lui zisului râ, în vecinătatea Odesei, a deveni o zonă de pericol.

O largă fâșie de teritoriu ce pe harta geografică cu însemnările în puncte negre s'aramăna cu capital enorm al unui câmp de gura căsată, este în realitate un câmp de concentrare a forțelor sovietice. Fortărețele sale ar fi Balta, capitala noii republici moldovene și orașele Luduita, Ribnita, Ananiev, Tiraspol, Pustelaia, Ovidiopol. Și propaganda bolșevică e neobosită. Ne o dovedește și recentul congres pan-moldovean cu cei 200 delegați ai săi din care unii din Basarabia. S'a vorbit moldovenește și s'a exprimat dorința ca noua întruare să fie ținută la Chișinău.

Tactica sovietelor față de România și de Basarabia este dreaptă și energică. Ea tinde să producă în poporul românesc o trădare în favoarea bolșevismului. Pe de altă parte bolșevicii se înarmează, dar își ascund planurile. Înarmările lor sunt secrete. România e dar într'o neliniște explicabilă într'o continuă pregătire de războiu. Legamărtială e în vigoare în Basarabia, împiedicând comerțul și viața normală. Noua șef al armatei sovietice tovarășul Frunză, e de origine moldoveană și în diferite rânduri au eșit de pe buzele sale cuvinte de amenințare împotriva românilor.

Republica moldoveană, care este cuibul emisarilor de propagandă sovietică în Basarabia nu e un teritoriu cu totul moldovean. Se găsec aici orașe esențial românești și orașe esențial rusești. Și-au stabilit aici corturile cele mai diferite rase. Tătari, circzieni, curzi, țigani, ovari. Nu e un țăsat liniștit.

Cu coliturile sale de apă formate de Nistru ea este un labirint ideal pentru guerrilă. Cel puțin așa ne-o descrie un călător american. M. Emperle în „New-York Times“ din 1 Iunie. Bandiții ruși, cari în realitate sunt soldați din trupele regulate, atacă trenurile, subminează podurile, exercită contrabandă. Încălțările sovietice pe teritoriul basarabean sunt dese. O bandă înarmată nu are arii ca munțiuni furate din depozitele de arme române, în număr de o sută persoane, ofițeri și soldați invadează pe neașteptate favorizată de întunerecul nopții, saatele situate aproape de frontiere, terorizează pe locuitori și le promite răsplătă bogată dacă trec la bolșevitism.

După documentele din izvor românesc aceste agresiuni neoficiale se înmulțesc: în 1921 au fost 22, în 1922 au fost 52, în

1923 s'au repetat de 46 de ori și în 1924 au ajuns la cifra de 54. Firește sovietele din Moscova ar putea pune capăt amănărilor de a invada Basarabia cu o mare armată. Dar experiența i-a învățat că nu trebuie să precizieze evenimentele și că prudenta dictează să se salveze așezărele. Incursiunea cea mai gravă a acestor bande s'a făcut în toamna anului trecut la Tatar-Bunar, sat mare de pescari între Marea Neagră și gurile Nistrului. Strat-gul acelei incursiuni care voia să dea scutere la o revoltă în toată Basarabia de miază zi, o oarecare Nenin, adunase cea mai rea pleavă a satului, promișând fiecărui, în caz de reușită o răsplătă de 150 ruble pe zi.

S'au surprins posturile de poliție ale cărei membri au fost arestați sau omorâți, s'au tăiat comunicațiunile și s'au constituit sovietele, care însă decurând au fost împărțiate de reacțiunea armată a forțelor române. Pentru atențiunile lor emisarilor sovietelor preferă zona de miază zi a Basarabiei, unde rușii sunt mai compacți și teritoriul e mai aproape de Nistru. Rușii din spirit de rasă, cu toate pericol-le sovietismului preferă stăpânirea Moscovitei celei din București.

In strategina Internațiunii III-a România a fost împărțită în 5 zone: primele trei curind Bucovina, Transilvania și Banatul. Propaganda comunistă este aci în contact cu comunismul unguresc și cu sârbii. A patra zonă e constituită din România veche și pomenii săi sunt muncitorii din industrie. Zona a cincea este Basarabia.

Pericolul mai urgent pentru România și zicem și pentru Europa este Basarabia, pe care un valoros creator american Hamilton Fish Armstrong a definit o „o primejdie constantă pentru pacea Europei și deci pentru pacea lumii“ (in Roumania's claim to Basarabia. Current History, (Iulie 1925 pag. 601).

Revendicările române asupra Basarabiei au fost recunoscute oficial de Franța și de Anglia. Japonia s'a abținut de a urma exemplul lor spre a nu compromite tratativele cu Moscova și Italia din acelea cauze și pe motiv mai grav de a evita un război între Rusia și România.

Aceasta nu înseamnă, că revendicările române nu ar fi juste. Și sus arătător american povățuiește guvernul Statelor- Unite să recunoască drepturile românilor asupra posesiunii Basarabiei. Politica externă a Statelor- Unite este anti-comunistă și poporul român este la fel în intimele sale fibre. Brătianu șeful Guvernului a fost totdeauna un ultra conservator. Ar fi dar în conformitate cu aspirațiunile Statelor- Unite a consolida moralmente Statul Român, recunoscându-i asupra Basarabiei acele drepturi ce au fost recunoscute și de Franța și Anglia. Aderarea americană ar avea o influență decisivă asupra celorlalte State.

Marele război european și-a avut schinea la izbucnirea sa în teritoriul îngust din Bosnia-Herțegovina. Basarabia ascunde în solul său acei germani de conflict, care dând naștere hărțuului între mica Serbie și Austria uniaș, a ridicat la arme toată Europa. Puțină bunăvoință din partea Sovietelor ar putea rezolva spinoasa problemă. Dar de oarece este o nebulie să se speră acest lucru, deoarece nu se poate tăgădui caracterul etai: român al Basarabiei; deoarece nu se pot sacrifica interesele vitale ale unei națiuni nouă atât de scumpă spre a avea un despotism tiranic ce tinde la ruina tuturor popoarelor civilizate, ar fi de folos chiar în interesul păcii, ca toate marile puteri europene să își arate solidaritatea lor în chestiunea Basarabiei române.

Joc în soare

Cic cicoare cântătoare din glădicii plini de floare, Cic, cu gusea încercată de cicciuri și de soare, — Cic cicoare cântătoare, c'a venit un crai călare cu cer limpede în cătare, cu lacuste pe spinare, și grău verde în cingătoare, umbria'n lume să se'nsoare când glădicii sunt în floare.

Și un copil pitit în brustari chicote de frâs și sare, Sare 'n ploaia de lumină ce se varsă pe poteci, Și copiii toți aleargă și-i aruncă 'n cale 'melci, Melci vârgași, căzuți din punții primăverii pe cărare.

Luminișul plin de tremur, plin de aur / Joacă 'n ei Ca seninu 'n ape limpezi rotitoare de / Isovoare, Printre crengi le pică 'n creștet borangie / Cărat de soare Și de-atâtea flori și răsət, se frâng bol- / file de tei.

Branștea 'ngenunche umbra lângă clo- / porul de mei Pe când sbegul dă năvală peste o tuță / de ferigă: Cic cicoare ieși din floare, ieși cu gusea încercată de cicciuri și de soare... D. CIUREZU

Cântec

Ca un amurg înăbușit de stânci / Iubirea mea se tângue sub soare; Și prăbușită 'n ochii tăi adânci / Se scaldă 'n ei în mângâie și moare. II. Și atât de grea e moartea, care-o port / în cimitirul gândurilor mele, Se 'ntruchipez cu ea un singur mort, Când noaptea și sună lanțurile grele... CORIOLAN BĂRBAT

Desmințirea unor declarațiuni

- In jurul unui incident dela Tribunal -

Primum următoarele:

Domnule Director!

In gazeta „Arad Kozlony“ Nr. 202, din 23 Septembrie 1925, pagina a 4 a, coloana întâi, s'a publicat un articol: „Poate boicota judecătoria un avocat? Declarația dlui primpreședinte de Tribunal Simionescu și avocatului B-laise despre incidentul întâmplat între avocat și procuror.“

Dorocce nu am făcut nici o declarațiune și nu am avut nici o convorbire de nici o natură cu vre-un reprezentant al presei asupra unui pretins incident, care se relatează în gazeta de mai sus, tot ce sa publicat în articol sunt lucruri și fapte închipuite, izvoite numai din fantezia scriitorului.

Dintr'o obșnuință a mea n'am dat și nu voi da niciodată interviuri pe calea presei, sau în alt mod privitor la chestiunile de orice natură care se află la Tribunal, cu atât mai mult cu cât însuși dl. Ministru al Justiției prin Ordinele cu Nr. 5087, din Febr. 924 și Nr. 60.464 din 8 Oct. 1924,

a interzis magistraților de a comunica ziarelor vre o știre și totodată ne-a oprit pe noi magistrații de a polemiza prin presă.

Pentru faptul că corespondentul gazetei „Arad Kozlony“ și-a îngăduit să-mi atribuie mie o declarațiune într'un interview inexistent m'am adresat dlui primpreședinte al acestui Tribunal, pentru a se deschide în contra susnumitului acțiune penală.

În conformitate cu dispozițiunile din legea presei am sonat pe dl. dir. al gazetei „Arad Kozlony“, ca în cel dintâu număr al gazetei condusă de dsa, să publice la aceeași pagină și coloană aceasta desmințire oficială pe care o dau ca răspuns la neadevărurile și neexactitățile publicate în gazeta „Arad Kozlony“.

Vă rog în mod respectuos pentru restabilirea adevărului, să binevoiti a dispune a se publica și în gazeta „Tribuna Nouă“ această desmințire oficială.

Primpreședinte: C. C. Simionescu

Grefier: I. Daescu

Licitațiile dela Primărie

La Primăria orașului în fiecare Luni dimineață se țin diferite licitații pentru nevoile comunei Arad.

Dela Poliție

Furt. — Dl Andrei Fischer din Micălața Nouă, a reclamat Prefecturii Poliției că de către necunoscuți i s'a furat una pereche cercei cu briliante mari. Luându-se cazul în cercetare, s'a descoperit hoțul în persoana servitoarei Iuliana Gruiu care arestată eri, a recunoscut furtul. Cu actele dresate a fost înaintată Parchetului.

Înjunghiere. — Eri seara între orele 8-9 individul ferar Niet Iosif a lojungiht cu un cuțit pe un chelner numit Albert Cosma, pentru motivul că cel de al doilea acum căteva zile îl administrase lui Niet câteva palme. Victima se află internată în spitalul județean, iar criminalul se află arestat la Prefectura Poliției.

Declarațiile dlui Duca și Mica Itelegere

Citim în Viitorul:

Uaele ziare care nu și dau seama că succesele delegaților unei țări la conferințele internaționale suot în primul rând succese ale țării — și în cazul special marele succes al dlui I. G. Duca s'a răsfrânt asupra României, au profitat de niște comentarii ale ziarelor sârbești „Vremea“ și „Politica“ ca să gesească cu orice preț o divergență între punctul de vedere românesc și cel jugoslav cu prilejul strălucitului discurs ținut de dl I. G. Duca la Liga Națiunilor.

Pentru lămurirea opiniei publice suntem autorizați a declara:

1. Că în tot timpul sesiunii Ligei Națiunilor a domnit la Geneva cea mai cordială și mai deplină înțelegere nu numai între delegații români și jugoslavi, dar între toți reprezentanții Micei Antante.
2. Că toate ideile exprimate de către dl I. G. Duca în discursul său aveau deplină aprobare a colegilor săi jugoslav și cehoslovaci.
3. Că dl Nănci, ministrul de externe al Jugoslaviei, a fost cel dintâi surprins de comentariile celor două ziare din Belgrad, trimițând drept protestare o categorică desmințire.

Astfel stând lucrurile, socotim inutil să mai insistăm asupra acestei chestiuni.

O nouă pâra maghiară la Liga Națiunilor

Canonicul maghiar Balazs dela Cluj și fostul profesor universitar dr. Ballog au înaintat secretariatului general al Ligii Națiunilor un memoriu în chestiunea tratamentului școlilor maghiare din România.

Dupăcum se știe confesiunile maghiare din Ardeal au mai trimis Ligii Națiunilor un protest împotriva proiectului de lege al învățământului particular, care urma să se discute la actuala sesiune dela Geneva, dar a fost amânat.

Noul memoriu va fi conexas celui de mai sus și conține plângeri împotriva tuturor dispozițiunilor ce s'au luat față de școlile maghiare. Este vorba de chestiuni dela o zi la alta, care tocmai pentru aceasta nu și avea locul pe biroul Societății Națiunilor. Memoriul are de scop să provoace o discuție a memoriului anterior și tot atunci să intimideze guvernul român în prezua începerii discuției în parlament a proiectului de lege al învățământului particular.

Cei doi delegați maghiari, amintiți în fruntea acestei relatări, au dat ochi la Geneva, cu dl Duca, în fața căruia au rămas perplexi când li-s'a făcut întrebarea de ce a trebuit numai decât să vină la Geneva — care este mei departe de cât București — și n'au crezut mai nemerit până acum, să se prezinte cu plângeri la guvernul român.

Discuția acestui memoriu și a celui privitor la proiectul de lege a învățământului particular nu se poate ști pe când va fi fixată.

Minoritățile din Ungaria și cele din statele succesoriale

PRAGA. — Sub acest titlu, „Prager Presse“ scrie următoarele:

Pe la începutul lui Septembrie, Societatea culturală a poporului german din Ungaria, a trimis primului ministru ungar, Bethlen, o adresă de mulțumire, prin care, în numele poporului german, ca cea mai mare minoritate din Ungaria certifică guvernului că statul ungar rezolvă chestiunea minorităților în mod exemplar. Dar chiar și un neinițiat observă dela întâia privire că aceasta nu este decât o manifestare comandată de guvern. Ce cred germanii independenți despre chestiunea aceasta se poate vedea din declarația lui Knallar, secretarul secțiunii germane din partidul social-democrat ungar, care a spus fran: că decretul guvernului cu privire la școlile minoritare, n'are decât o valoare teoretică, că guvernul dă, ce-i drept (pe hârtie), permisiunea ca minoritățile să deschida școli, aceștia se văd însă imediat aspru persecutați, cum se luasecă să se facă uz de permisiunea aceasta; imediat Magyarorszsg chiamă la luptă împotriva pangermanismului, etc. E aceeași metodă, pe care au întreprins-o înainte de război.

Și pe baza unui șir de date statistice din ambele țări, autorul articolului ajunge la concluzia că pentru școli în statele succesoriale se face mai mult chiar decât în Ungaria și că minoritățile ungare din străinătate stau cu mult mai bine decât în patria mună.

Aviz

Din cauza examenelor de bacalaureat cursurile la liceul Moise Nicoară din Arad încep Luni, 28 Septembrie ora 8 a. m.

Arestarea a dol primejdiei comuniști la Tg. Mureș

Din Tr. Mureș vine știrea, că acolo, au fost arestați doi primejdioși comuniști, cunoscutori a multora din misterele propăgandei sovietiste în România.

Primul se numește Mihai Iosef, agentul direct al cunoscutului fruntaș agitator Koblers.

Al doilea e Mihai Hvidu, omul de legătură al lui Marcel Pauker, care se află la Praga și al lui Dobrogeanu-Gherea, care s'a refugiat la Moscova.

Perchezițiile făcute de serviciul de siguranță au dus la descoperirea unor manifeste, prin cari se glorifică atentatul dela Sofia și a „cifrului“ german, pe care-l utilizau cei doi agenți. Aceștia erau plătiți în dolari, de reprezentanțele sovietice dela Berlin și Viena.

Siguranța generală ține în secret multe din amănuntele acestor două areșări, menite să descopere laturile importante ale mișcării comuniste din România.

Iubileul lui Lotte Gelinek

Un eveniment foarte important în viața musicală și artistică aradană concertul jubilar alui Lotte Gelinek la care va coopera Lotte Gelinek Dr. Stefan Marcus, Desideriu Rona, Carol Huszar, dna Edmund Grunfeld, Edita David, Hanny Strasser, Herman Bohm, Madam Roman, Rudolf Heller, M. Selezjan, Paul Gellert. Se va reprezenta câte o parte din partiturile „Carmen“, „Cavaleria rusticana“, „Valtur“, „Samson și Delila“, „Lohengrin“. Bilete se mai capătă în număr limitat la biroul de ziare Sandor. (1801)

Moartea lui Al. G. Florescu

Marți la orele 6 dim. a încetat din viață Al. G. Florescu, ministru plenipotențiar, fost în ultimul timp, ministrul țării la Varșovia, dupăce ne reprezentase un număr de ani la Atena.

Defunctul era un fin intelectual.

A scris piesa „Sanda“ care s'a jucat cu mult succes la Teatrul Național, cum și „Chinul“ jucată deasemeni pe prima noastră scenă. În ultimul timp lucra la o piesă în colaborare cu d. Paul Prodan.

Alexandru Florescu intrase de timpuriu în viața publică. La vârsta de 28 de ani a fost secretar general al ministerului de justiție, ministru fiind Titu Maiorescu.

Suferind în ultimul timp de dublă pneumonie, Al. G. Florescu moare în vârstă de 55 ani, lăsând vii regretre în societatea înaltă și în cercurile intelectuale, unde era bine apreciat.

Democrații sârbi împotriva guvernului sârb

Belgrad, 21. — Ziarele de opoziție sârbești anunță că d. Luba Davidovici, șeful partidului democrat și fost prim ministru, a pronunțat la Kragueveț un remarcabil discurs politic, atacând ca multă vigoare metodele întrebuintate de guvernul Pasici pentru a se menține la putere prin terorizarea opoziției.

Oratorul a arătat că atât timp cât partidul țărănesc croat făcea opoziție guvernului, era tratat ca vândut Moscovei iar conducătorii lui arestați ca trădători. Din momentul însă ce partidul țărănesc croat a intrat în colțiia guvernamentală a devenit ultra naționalist, iar trădătorii se caută în rândurile partidului democrat.

D. Davidovici a sfârșit prin a arăta că democrația în Jugoslavia va fi întronată numai după izgonirea guvernului Pasici dela cârma statului.

Germania trebuie să aleagă

D. Beneș, ministrul de externe al Cehoslovaciei, a făcut un demers senzațional la Berlin. Ministrul cehoslovac s'a prezentat d-nului Stresemann, propunându-i o convenție de arbitraj obligatoriu.

Demersul a provocat o senzație extraordinară. S'a zvonit că și ministrul Poloniei la Berlin va face un demers identic pelăgă guvernul german.

Nimănua nu i va scăpa din vedere importanța gestului Cehoslovaciei tocmai când, după un lung, furtunos consiliu de miniștri, sub președinția mareșalului Hindenburg, guvernul german a admis invitația aliaților de a merge la Lucerna.

Germania nu mai poate tărgăni

Corepondentul ziarului „Manchester Guardian“ din Geneva spune că tratativele ce s'au dus la Liga Națiunilor au fost spre a scoate Polonia din încurcături.

Este cert că Germania propunând pactul occidental, s'a gândit să câștige întreaga libertate de acțiune spre Polonia.

Legată prin tratatul dela Rippallo de Rusia, Germania ar ținde la o diminuare a Poloniei în profitul celor două state de pradă.

Făcând o convenție de arbitraj obligatoriu cu Cehoslovacia, Germania și ar descoperi intențiile sale față de Austria; încheind o convenție cu Polonia, și-ar manifesta intențiile sale, într'adevăr, pacifice.

Sacrificarea Poloniei?

Este incontestabil că Germania reacționară și Rusia bolșevică ar fi capabile să urzească o nouă crimă în contra Poloniei. O asemenea grozăvie nu poate fi permisă de conștiința universală. În momentul când punând în aplicare tratatul dela Rapallo, ruso germanii ar încerca să atace Polonia, războiul european va fi gata. Conflagrația mondială ar fi din nou cu putință; căci

Franța și România, legate prin tratate de Polonia, vor intra imediat în acțiune de război. Prin forța tratatelor și intereselor toată Europa ar fi aruncată pradă fiacărilor și pustiriilor. Vechea civilizație și cultura europeană ar dispere pentru totdeauna de pe continent.

Gata la orce...

Prin spiritul lor patriotic înfocat, prin experiența dureroasă a istoriei, Polonii au înțeles pericolul. De aceea caută să demasce manoperile satanice ale Berlinului și ale Moscovei. Nu numai atât. Cei ce au văzut manevrele armatei polonoze, s'au convins că guvernul din Varșovia oricare ar fi el — dispune de un instrument extraordinar pentru apărarea națională. Armata poloză este gata ca niciodată și să facă datoria întregă. Fie că a fost sabotată pe terenul economic, fie că a fost sabotată pe terenul politic, Polonia a dejuocat mașinările dușman și a învins întotdeauna.

Europa de azi

Europa creată de tratatele actuale este mult mai dreaptă și superioară aceleia dinaintea războiului. Așa cum trăesc minoritățile în Cehoslovacia și mai ales din Polonia și România n'au trăit niciodată minoritățile naționale din fosta Monarhie habsburgică, din Germania imperială și din Rusia țaristă. Înaintea de război minoritățile erau persecutate, înăbușite în cultura și în viața lor economică pe când azi trăesc libere, în drepturi egale și intangibile cu națiunile dominante.

Europa, animată de intenții pacifice de azi, este superioară celeia de acum 12 ani. Tot forțele reacționare, ambițiile satanice ale foștilor dominatori din Berlin, Buda-pesta sau Moscova caută să turbure pacea. Europa civilizată trebuie să fie gata ca să-i ia de guler și să-i scuture la nevoie. Este în interesul păcii și al umanității acest lucru.

INFORMAȚIUNI

Incetare de interimat

Dl I. G. Duca, ministrul afacerilor străine, întorcându-se din concediu, a încetat interimatul acestui departament cu care fusese însărcinat d. G. G. Mărzeșcu, ministrul justiției.

Consiliu de miniștri

Azi la ora 10 dimineața va avea loc un consiliu de miniștri, sub președinția dlui general Artur Văitoianu.

Înapoierea în țară a dlui ministru Al. Constantinescu

Dl Al. Constantinescu, ministrul domeniilor s'a întors în țară din călătoria în Polonia și va fi azi la București.

Se știe că obiectivul anunțat al călătoriei ministrului nostru de domenii a fost vizitarea expoziției dela Lemberg. De fapt, dl Al. Constantinescu a ținut cu acest prilej și dea seama de întreaga situație economică din Polonia.

Expoziția dela Lemberg pare a nu fi o manifestare economică superioară expoziției noastre dela Ch. șinău.

S'ar putea spune dimpotrivă.

Pavilionul românesc dela Lemberg deși de proporțiuni reduse, constituie totuș un interesant punct de atracție.

Rechizițiile cu prilejul manevrelor

Primăria orașului Arad în înțelegere cu celelalte autorități a hotărât ca rechizițiile ce se fac cu caii locuitorilor pentru nevoile Armatei în timpul manevrelor să fie executate în așa fel ca populația să nu sufere mai ales acum când se fac semănăturile de toamnă.

Oprirea experiențelor de sugestie

Ministerul de Interne a comunicat Prefecturii Județului Arad că consiliul sanitar superior în ședința dela 10 Iunie a. c. a hotărât oprirea reprezentațiilor de sugestie, psihopatie, hipnotism, telepatie etc., ca dăunătoare publicului, putând da naștere la diferite maladii nervoase.

Licitația pentru repararea viaductului

În ziua de Luni 21 Septembrie s'a ținut la Primăria orașului licitație pentru darea în întreprindere a lucrărilor de pardosire a viaductului, la care s'au prezentat doi ofertanți și anume Stanici Gh. și firma Rosy & Pellegrini prima a oferat cu 98 lei per m. e., iar a doua cu 95 lei per m. c., astfel ca comisia economică de pe lângă Primărie și-a dat avizul să accepte oferta firmei Rosy & Pellegrini ca fiind cea mai avantajoasă.

Serata de operă a profesoarei Lotte Gelinek

Azi 24 Sept. va avea loc în Teatrul Orașenesc din localitate o serată de operă dată de excelenta profesoară și cântăreață Lotte Gelinek, având prețiosul concurs al dlor: Ștefan Marcus, Desideriu Rona și Carol Huszar.

Emigrările în America

Ministerul muncii din Jugoslavia a trimis ministrului muncii din țara noastră o statistică asupra emigrărilor pe anul în curs. Rezultă din această statistică că majoritatea emigranților se îndreaptă spre Statele Unite ale Americii.

Manifestațiile anglofobe din Turcia

— Lupte sângeroase cu trupele engleze —

RIOA. — Agenția rusă „Rosta” anunță din Angora că spiritele în Turcia sunt foarte agitate contra Angliei.

Comisarul turc al instrucției publice a prezidat o întrunire convocată la Angora de organizațiile naționaliste pentru a protesta contra pretențiilor Angliei asupra vialului Mossul.

Cu această ocazie, comisarul otoman a pronunțat un discurs patriotic arătând importanța vialului Mossul în dezvoltarea economiei a noii Turcii. După întrunire au avut loc mari manifestații cu caracter antienglez.

Se confirmă știrea că detașamente turcești au trecut granița Irakului. Aceste detașamente sunt formate numai din voluntari iar nu din trupe regulate turcești. Intre voluntarii turci și trupele de ocupație engleze ar

fi avut loc lupte sângeroase. Șeful de stat-major al armatei turcești a plecat la granița Irakului.

Ambasadorul englez din Angora a avut o lungă întrevedere cu Mustafa Kemal Pașa în legătură cu ciocnirile produse la Irak între trupele engleze și voluntarii turci.

Președintele republicii otomane a arătat că guvernul să străduiește să pună slavii pornirii războinice a populației și că se vor lua măsuri în această direcțiune.

Presă otomană arată că cu toată atitudinea pacifică a guvernului turc, situația din Mossul poate provoca evenimente nedorite de Turcia. Ziarele otomane, nu adaugă că indignarea populației se datorește faptului că escadrile de aeroplane engleze au bombardat multe mare turcești.

Economice.

Industria alimentară în Ardeal

Industria brânzei în Ardeal a luat în anii din urmă un avânt imburător. Favorizată de taxele de import pentru brânzeturile străine, această industrie s'a întins asupra diverselor brânzeturii de desert și rezultatele au fost satisfăcătoare. Fabricatele din țară nu sunt cu mult inferioare celor străine și cu timpul, prin experiențe continue, s'ar ajunge sigur la o perfecționare de calitate care să poată lăsa cu succes concurența fabricatelor din Elveția.

România era pe vremuri un foarte bun debuseu pentru brânzeturile elvețiene în urma taxelor prohibitive, importul din Elveția la noi s'a redus în mod simțitor. Imprejurarea aceasta a determinat uniunea fabricanților de brânzeturii din Elveția să se hotărăască la înființarea de fabrici la noi în țară, în care să se producă articolele elvețiene. În scopul acesta a sosit la Tg.-Mureșului, centrul cel mai important din țară, din punct de vedere al industriei brânzei, un reprezentant al fabricanților elvețieni, care a și închiriat localul necesar și a încheiat contracte cu lăptăriile din aceea regiune. Mașinile pentru instalarea fabricii sunt pe drum și astfel cel mai târziu în luna lui Noemvrie se va începe fabricarea brânzeturilor elvețiene, care vor purta numele și marca originală.

Exportul de animale

Direcțiunea generală zootehnică și sanitară veterinară din ministerul de domenii a dispus ca animalele destinate exportului să nu fie scoase din vagoane decât la frontieră.

În consecință administrația căilor ferate a adus la cunoștința organelor sale ca în cazuri excepționale când transbordarea animalelor va fi necesară, stațiunile să noteze pe documentele transportului transbordat numele stațiunii și cauzele care au determinat această operațiune aplicând în mod vizibil ștampila cu numele stațiunii, pentru ca medicul veterinar respectiv, care cunoaște situațiunea epizooticilor să aplice, după cazuri, măsurile necesare.

Erupția formidabilă a sondei din Moreni

PLOEȘTI, 22. — Din cauza violenței erupției sondei No. I de la Moreni Pleasa, gura făcută de coloana sondei cu burghiul s'a astupat.

Acum erupția și-a făcut loc pe gura sondei de-aupra căreia s'a pus un clopot. Astfel că țiteiul lovește acum fundul clopotului, iar în urmă se scurge pe margini într'un puț anume construit și de aci trece pe conductă.

Erupția a devenit extraordinară. Zilnic sonda aruncă între 200—240 vagoane. Faptul acesta constituie un eveniment unic pentru lumea petroliferă.

Toate pompele din Moreni Pleasa, ale tuturor societăților petrolifere, au fost concentrate aci și abia pot pompa țiteiul ce se scurge.

Acuma s'a întâmplat un alt fapt în legătură cu sonda.

De astădată sonda aruncă în afară de țitei și oarecare cantitate de apă, și iod pur în cantitate de aproape 30 la sută.

Fenomenul acesta este unic în lume și constituie un nou izvor de bogăție pentru țara noastră.

Rămâne acum să se ia măsurile dictate de împrejurări și să se aranjeze instalațiile necesare pentru a se capta iodul.

Totodată se impune ca statul să facă cercetări serioase în această direcție spre a nu expune pierderii această nouă bogăție.

Expoziția din Timișoara

Pentru expoziția zootehnică care se va deschide la Timișoara în ziua de 4 Octomvrie au fost înscrise până acum următoarele animale: 274 tauri și vaci, 285 cai, iepe și mănuzi, 297 rămători și 197 oi.

D. Al. Constantinescu, ministrul domeniilor va stabili programul definitiv al deschiderii acestei expoziții.

Suveranii vor asista la deschidere.

Indicele de scumpete la suta la 31 Decembrie 1924

Franța 408, Paris 401, Anglia 178, Danemarca 200, Norvegia 274, Suedia 172, Elveția 171, Finlanda 1160, Cehoslovacia 928, Germania 122, Olanda 150, Belgia 521, Spania 190, Italia 579, Egipt 167, Uniunea Sud Africă 121, Canada 142, Statele-Unite 149, Australia 145, Noua Zelândă 150.

Cât grâu a exportat Rusia

LONDRA. — După câte se anunță până în prezent s'au exportat din Rusia prin intermediul societății anglo-ruse de export de cereale, peste 500.000 tone cereale. Cea mai mare parte a acestor cereale o formează grâul care a trecut de 400.000 tone.

Devizele și valuta.

Rador, 23 Septembrie

BURSA:		
Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123 35	123 30
Amsterdam	208 25	208 25
New-York	518 75	518 25
Londra	2510 50	2510 —
Paris	2452 50	2450 —
Milano	2110 —	2112 —
Praga	1535 —	1535 —
Budapesta	72 60	72 60
Belgrad	921 25	920 —
București	251 25	250 —
Varșovia	—	82 50
Viena	72 95	72 95

Cursul devizelor București pe ziua de 23 Sept. 1925.

	Cerute
Paris	9 60
Berlin	—
Londra	1002 —
New-York	206 —
Italia	8 46
Elveția	39 85
Viena	29 —
Budapesta	—
Praga	6 10

Valute:		
	Cerute	Oferite
Napoleon	780 —	—
Mărci	48 25	—
Leva	146 —	—
Lire otomane	114 —	—
Sterline	995 —	—
Francezi	9 80	—
Elvețieni	38 75	—
Italiani	850 —	—
Drachme	310 —	—
Dinari	355 —	—
Dolari	205 —	—
Marca poloneză	34 —	—
Coroane austriacă	29 —	—
" maghiară	29 —	—
" cehoslovacă	6 02	—

Nr. G. 3793—1925.

Publicațiune de licitație

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, No. de mai sus, haine și alte obiecte prețuite în suma de Lei 7650, cuprinse în favorul lui Gabriela Ghiorgiu contra următorului pentru suma de Lei 7000 capital, interese de 5% de la 11 Februarie 1925, precum și speșele stabilite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în Arad, Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 37, în ziua de 28 Septembrie 1925 la orele 5 d. m. — conf. art. de lege LX și 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (1806) Arad, la 11 Septembrie 1925.

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea de naturalizări.

—00—

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia care ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Szentesi Petru, domiciliat în Arad, Bulev. Regina Maria No. 9, de profesiune blănar, căsătorit, declar în mod solemn, că doresc a deveni cetățean român, și în baza actelor anexate din care se constată: că locuiesc în țară de la anul 1922, că în tot timpul am avut și am o bună purtare socială și cetățenească, că prin muncă și profesiune am mijloacele de existență asigurate pentru mine și familia mea, și mai presus de toate, că m'am lepatat de orice supușenie străină, respectuos Vă rog, să binevoiți a mi acorda naturalizarea conform art. 8 punctul b) al legii.

Primiți, vă rog Domnule Președinte, asigurarea deosebitelor mele stime și considerațiuni.

(ss) PETRU SZENTESI.

No. 47—1925. exc.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat executor judecătoresc, prin aceasta publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol Nădlac No. G. 832—1925 în favorul lui Pavel Colompar pentru suma de Lei 2812 capital și accesorii, se decide termen de licitațiune pe ziua de 30 Septembrie 1925 la orele 5 d. m. unde se vor vinde la licitațiune publică: 1 căruță roșie cu osie fier, 1 căruță albă cu osie de fier, 1 căruță albă cu osie de fier și 1 cântar verde decimal prețuite total în Lei 9500.

Nădlac, la 13 Septembrie 1925.

(1805) SAMUILA SZINAK, deleg. executor.

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:

Sosirea:

Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Teiuș	accelerat	5 ⁴⁰
Teiuș	personal	4 ⁵⁵	Teiuș	personal	7 ²⁵
Teiuș	expres	7 ⁰⁴	Teiuș	"	16 ⁰⁵
Teiuș	personal	12 ⁰⁸	Teiuș	expres	23 ²⁵
Teiuș	"	21 ¹⁸	Teiuș	personal	23 ⁴⁷
Timișoara	"	1 ¹⁰	Timișoara	"	4 ⁴⁰
Timișoara	"	6 ¹⁰	Timișoara	"	9 ⁵²
Timișoara	accelerat	7 ⁰²	Timișoara	accelerat	11 ²⁵
Timișoara	personal	10 ³⁵	Timișoara	personal	15 ²⁷
Timișoara	"	16 ³⁰	Timișoara	"	20 ⁵⁹
Timișoara	accelerat	19 ²⁴	Timișoara	accelerat	23 ²⁹
Curtici	personal	0 ³¹	Curtici	accelerat	0 ³⁰
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Curtici	expres	6 ⁵²
Curtici	personal	7 ⁴⁴	Curtici	personal	7 ²⁴
Curtici	"	9 ⁰⁶	Curtici	"	9 ²³
Curtici	"	14 ²⁴	Curtici	"	11 ⁵⁸
Curtici	"	17 ²⁴	Curtici	"	17 ⁰³
Curtici	expres	23 ³⁷	Curtici	"	20 ³³
Brad	personal	7 ⁴⁰	Brad	"	7 ⁰⁶
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴	Brad	mot. accel.	8 ⁵⁴
Brad	personal	16 ¹⁵	Brad	mot. pers.	15 ²²
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰	Brad	personal	20 ⁴¹
Oradea-Mare	personal	5 ⁰⁰	Oradea-Mare	"	1 ³⁵
Oradea-Mare	mixt	13 ¹²	Oradea-Mare	mixt	8 ³²
Oradea-Mare	accelerat	16 ⁰⁰	Oradea-Mare	accelerat	9 ²⁹
Oradea-Mare	personal	19 ³⁷	Oradea-Mare	personal	15 ¹⁰
Pecica	mot. pers.	5 ³⁰	Pecica	"	7 ²⁴
Pecica	mixt	8 ⁰⁰	Pecica	mixt	11 ³⁰
Pecica	mot. pers.	14 ⁰²	Pecica	mot. pers.	16 ²⁶
Pecica	"	18 ⁵⁰	Pecica	"	20 ⁵⁰
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹	Jimbolia	personal	7 ⁰⁰
Jimbolia	personal	16 ¹⁵	Jimbolia	mixt	20 ³⁵
Otlaca	mixt	15 ⁵⁵	Otlaca*)	"	13 ²⁶

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Calle Ferate Arad-Podgoria

Valabil de la 20 Sept. 1925

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane							
cu clasa I și III-a					Klm.	Arad—Ghioroc	cu clasa I și III-a						
2	4	6	8	10			1	3	5	7	9		
510	800	1130	1440	1800	—	PL	Arad	Sos.	715	957	1334	1644	2004
514	804	1134	1444	1804	1-1	↓	Arad C. F. R.		712	954	1331	1641	2001
							Halta 1						
							Micălaca nouă						
521	811	1141	1451	1811	2-5		Micălaca		705	947	1324	1634	1954
530	820	1149	1459	1819	6-7		Glogovaț		657	936	1316	1626	1946
539	829	1159	1509	1829	11-6		Măndruloc		647	929	1306	1616	1936
							Halta Măndruloc-Cicir						
544	834	1204	1514	1834	12-9		Cicir		641	924	1301	1611	1931
553	843	1213	1523	1843	16-3		Sâmbăteni		632	915	1252	1602	1922
604	854	1224	1534	1854	21-4		Ghioroc C. F. R.		621	904	1241	1551	1911
							Halta 3						
607	857	1227	1537	1857	22-3		Ghioroc piața	PL	617	900	1237	1547	1907
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3						
							Ghioroc piața						
							Halta 3	</					